

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Geographia universalis

**Ptolemaeus, Claudius
Münster, Sebastian**

Basileae, 1540

Svevia et Bavaria

urn:nbn:de:bsz:31-67084

SVEVIA ET BAVARIA

Nulla natio in Germania tam diu retinuit nomē suum ut Sueui, quippe qui longe fuerunt ante Saxones, Francones & Bauaros. Patuit etiam Sueuia olim latissime, ut comprehenderit Brisgoiam, Nigram syluam, Hegoiam, Eregoiā usq; Tigurum, lacum Podamicum, Algoiam, Lechgoiam, Vindeliciam, Vuirtembergum, Reichgoiā, Marcam Badensem & Rhetiam quę est circa Norlingen. Est autem regio ipsa partim plana & partim mōtuosa, & satis fertilis, in plerisq; etiam locis, potissimum iuxta Nec carum fluuium, uinum proferens. Nihil est in ea ociosum, nisi quod paludes & sylue occupant. Habet autem multas syluas & frequentem uenationem, abundat & pecoribus, præsertim in Nigra sylua. Sunt in ea plurima oppida, uillę & uici, sed & arces, natura & arte munitę, præsertim in Hegoia sunt arces quales in uniuersa Germania non inueniunt, in tam editissimis & præcipitibus sitę montibus, quę ueluti propugnacula sunt totius Sueuię. In Sueuia oritur celeberrimus totius Europe fluuius, Danubius, cuius fontem diligenter in hac signauit tabula. Habuit Sueuorum natio à Caroli magni temporibus proprium ducem. De hoc enim Carolo legimus, quod duxerit uxorem filiam Gotfridi ducis Sueuorum, mansitq; aliquandiu ducatus apud posteritatem eius. Postea uarij generis habuit duces, ex quibus Hermannus anno Christi 948. dedit unicā filiā suā Ludolpho Ottonis primi imperatoris filio. Et cū Ludolfus iste absq; hærede hinc migraret, habuit Sueuię ducatus successiue multos & uarios dominos, nēpe Ottonem à Suuinfurd, Rudolphum à Rinfelden, Bertholdum à Zeringen. Pulso Bertholdo Imperat. Henricus quartus tradidit ducatum genero suo Friderico à Stauffen. Hic Fridericus duos habuit filios, Conradum, qui factus est Romanorum rex, & Fridericum qui patri in ducatu successit. Fridericus duos habuit filios, Conradū qui factus est Comes Palatinus, & Fridericum qui factus est imperat. & retinuit quoq; ducatu. Hic fuit Fridericus primus, cognominatus Barbarossa, & habuit filium Henricū successorem in imperio & ducatu, & hic ducens uxorem filiam regis Sicilia, factus est per eā rex utriusq; Sicilia. Cui successit filius eius imperator Fridericus secundus, rex Sicilia & Sueuię. Is aut reliquit duos filios, Conradum & Henricum. Conradus electus in Romanorum regem genuit Conradinum. Alij uero dicunt Conradinum fuisse Henrici filium, fuitq; is Conradinus ultimus Sueuię dux & legitimus heres utriusq; Sicilia. Cumq; in Italiam proficisceretur, ut autum Sicilia regnum possideret, nullas insidias suspicatus, subito captus & contemptim circumductus, tandemq; innocenter occisus est à Carolo duce fratre regis Fracię, cui Romanus pontifex præter omnē æquitatē tradiderat Sicilia regnum, factus innocentis sanguinis traditor. Contigerūt aut hæc anno Christi 1267. Quo tēpore defecit nobilis ducatus Sueuię, nec dux aliquis in ea regione cum titulo isto surrexit, quanquā Rudolphus ab Habsburg & quidam filiorum eius conati fuerint sibi usurpare hunc titulū, sed quem diu retinere nequiuērūt. Abolito itaq; ducatu Sueuię, comites à Vuirtemberg præ cæteris comitibus quorum plures fuerunt in Sueuia, inualuerunt & plurima loca ex ducatu acquisierūt, donec tandem nostro æuo Comes Eberhardus sublimatus est in ducem Vuirtembergensem & Teckensem à Cæsare Maximiliano in comitijs Vuormaciensibus anno Christi 1495.

B A V A R I A.

Hæc regio olim Noricum & deinde Baioaria fuit appellata, extenditurq; in Austrū usq; ad Alpes, ab occasu uero terminatur ad Licum fluuium, & à septentrione ad Danubium & nonnihil ultra, ab Bohemicā scilicet usq; syluam. Profert ea regio magnam copiam frumenti, uinum uero in paucis crescit locis. Abundat salis fontibus, unde magnum colligitur ab incolis emolumentum. In Norico iuxta syluam Bohemicam fre-

SVEVIA ET BAVARIA XI. NOVA TABVLA

quentes sunt ferri mineræ, & iuxta Athesim in loco qui uocatur Schuatz uberrime sunt argentifodine, ex quibus annuatim ingens uis eruitur argenti. Irrigatur terra ipsa plurimis piscosis amnibus, qui omnes in Danubium exonerantur, argentumque illum mirum in modum. Habuit præterea Bauaria à multo tempore proprium ducem, qui & tempore Ottonis imperatoris tertij numeratus est inter quatuor duces imperij. Colligitur etiam ex historijs Bauariam ante Christum natum & aliquandiu post eius natiuitatem habuisse regem, sicut Iulius Cæsar scribit, Ariouistum Alemannorum regem uxorem duxisse, sororem regis Norici. Inuenitur quoque Garibaldum regem Bauariæ tradidisse filiam suam Theodelindam in coniugem regi Lombardiæ. Postea anno Christi 612. fuit Teudo dux in Bauaria, & hic baptisatus est à sancto Rupertio episcopo Vuormaciensi, qui & postea episcopus fuit Saltzburgenfis. Transactis deinde aliquot annis, ducatus Bauariæ peruenit ad Caroli Magni posteros, qui præfuerunt Bauariæ usque ad imperatorem Arnolphum, qui anno Christi 889. extruxit in Bauaria inter Monacum & Ingolstadtium burgum nomine Schyern, cui præfecit Comitem palatinum. Ab isto Arnolfo & posteris eius peruenit ducatus Bauariæ mediante muliebri prole ad duces Saxonie. Alij asserunt Ottonem imperatorem anno Christi 947. ducatum Bauariæ tradidisse fratri suo Henrico Saxoni, qui auus fuit sancti Henrici imperatoris. Cumque sanctus iste Henricus sine hærede decederet, contendebant comites à Schyern pro ducatu Bauariæ, uerum nihil efficere potuerunt, cum ducatus fluctuaret iam sub Saxonibus, iam sub Marchionibus Austriæ, & iam sub Vuelpis Sueuicis usque ad annum Christi 1156. Quo tempore imperator Fridericus dedit hunc ducatum Henrico duci Saxonum, sublimauitque Marchionem Austriæ in ducem, adijciens prouinciæ eius aliquot comitatus ex ducatu Bauariæ. Postea anno Christi 1180. rursus exclusit imperator hunc Henricum ob superbiam eius ab utroque ducatu, factusque est Otto comes à Schyern & comes Palatinus à Vuitelspach, dux Bauariæ, & ab illo descenderunt omnes duces Bauariæ & Palatini Rheni, qui ab eo tempore usque nunc nati sunt. Iste Otto genuit Ludouicum, Ludouicus alium genuit Ludouicum, & is duos habuit filios, nempe Rudolfum & Ludouicum: Rudolfo pater dedit Palatinatum Rheni & Ludouicum fecit successorē in ducatu Bauariæ. A Rudolfo descenderunt moderni principes Palatini, ut in tabula Rheni III. ostēdit. Porro Ludouicus factus est imperator, & inter multos filios duo illi successerunt in ducatu, Stephanus & Albertus. Albertus fixit sedem in Straubingē, defecitque linea eius in filijs eius. Stephanus diuisit in senectute sua ducatum tribus filijs suis, nempe Stephano, Friderico & Ioāni. Stephani linea defecit in filijs eius. Fridericus uero, cui forte obuenerat Landshuta, genuit Henricum, Henricus genuit Ludouicum, Ludouicus habuit unum filium, nempe Georgium, qui cognominatur dux diues à Landshut, & filiam Margaretā, quam duxit Philippus Palatinus. Et cum hic Georgius moreretur sine liberis exortum est temporibus nostris horrendum bellum Bauaricum. Porro dux Ioannes à Monaco genuit Ernestum, Ernestus genuit Albertum, Albertus genuit alium Albertum aliosque filios, Albertus genuit Vuilhelmum & Ludouicum qui isto tempore Bauariæ præsunt.